

Sõna

Maarja Magdaleena tuli ja kuulutas jüngritele: „Ma olen näinud Issandat.“ Jh 20:18

Mõte

Juulikuu juhtsõnaks pakub kirikukalender ehk mõneti ootamatult uuesti Jeesuse ülestõusmise lugu. Maarja Magdaleena kohtub varahommikul Ülestõusnuga. Kuid ei tunne teda esiteks ära. Alles siis, kui Jeesus teda nimepidi kutsub, pöördub Maarjas miski pea peale, ja ta mõistab. Ülestõusnu kutsub meidki nimepidi, sest ta ju tunneb meid...

Jeesuse ülestõusmine surnuist ongi selline toredasti üle mõistuse käiv asi. Meie, inimesed, saame seda kas vastu võtta või siis mitte. Siit soovitus igale ristiinimesele: pole mõtet kellelegi midagi tõestada püüda. Me saame seda ainult kuulutada. Nagu tegi Maarja Magdaleena.

Palve

Tänu sulle, Jeesus, et sa meid tunnend. Meist endist paremini. Aamen

Eduard Viiralt. Jaakobi unenägu. Illustratsioon Tennmanni „Usuõpetuse lugemik II“ 1924

SUVESARI

EDUARD TENNMANNI OLULISUS EESTI KIRIKULOOS II OSA

Huvi usundiloo uurimise meetodite vastu aitas tugevasti kaasa Tennmanni tööle õppejõuna Tartu Ülikooli usuteaduskonnas. Eriti paelusid teda ristiusu kujunemine ja levik Eestis, selle õpetamine ja ka õpikud, mida selle tarbeks erinevatel aegadel oli kasutatud. Nende soetamine kõigile koolilastele polnud aga kunagi kerge olnud.

Tennmann koostas usuõpetuse õpetamiseks õpikud „Usuõpetuse lugemik I“, „Usuõpetuse lugemik II“, mis olid mõeldud alg- ja põhikooli õpilastele ja kujundatud kunstnik Eduard Viiralt poolt. Õpikud tutvustasid olulisemaid piibllilugusid, kuid keskendusid enamjaolt siiski ristiusu põhiõpetustele: käsk ja Jumal, kristlik eluviis, palve, perekond, usk. Need ja paljud teised teemad huvitasid Tennmanni väga. Õppejõuna töötades avaldas Tennmann usundipsühholoogia-alaseid käsitlusi ja kaasas arutelluse üliõpilasi. 1924 aasta külma jaanuariõhtut meenutas ta järgmiselt: „Kolmapäeva õhtuti kogunes minu tagasihoidlikusse eluruumi neli-viis säravate silmadega ja entusiasmist pakatavat kolmanda kursuse tudengit, et uurida, mida olen kirjutanud töös pealkirjaga Loovale usule. Oskasin neile siis kosta, et usk - nii palju kui kellelgi seda on, peab lähtuma südamest ja olema mõistusele tasakaaluks.“

1936 aastast oli Tennmann Tartu Ülikooli võrdleva usundiloo professor. Selle kõige kõrvalt kõnetas ta oma ettepanekutega paljusid toleaegeid kultuuri- ja seltsitegelasi, tõlkis salme Pauluse kirjast galaatlastele ja võttis osa seltsitegevusest. Muuhulgas liikus agaralt ringi rahvusvahelistes kirikuorganisatsioonides ja seis isegi keelse leirikooli eest, mille üks eestkõneleja ta vaieldamatult oli. 1936. aastal murranguliste aegade eel, kirjutas Tennmann religioonifilosoofilise käsitluse Jeesuse lunastusest ja vaid paar kuud hiljem pärast uurimuse avaldamist sai selle eest kõvasti võtta. Talle heideti ette liiga süvenenud küsimusse, milleks on vaja Jeesuse lunastust ja toonud sellega seoses esile paljude kriitikute üldise pahameele. Olukord lahendati sel viisil, et Tennmannil ei lubatud enam avaldada ühtegi lunastuse küsimust puudutavat kordustrukki. Järgnesid tööd „Üldine usundipsühholoogia“ ning „Ekstaas ja müstika“, kuid ka nende kirjutamisel leidis Tennmann, et usk on siiski väga isiklik ja vaimujõudu vajav küsimus, mis pidevalt vajab kasvatamist, olenemata sellest, kuidas keegi seda siis teeb. Ta kirjutas: „Usk Jumalasse, see võib ka väga intiiimne olla, sest vaid oma südame hääle kuulmine ja tähelepanemine on selle aluseks, et Jeesus meis oma tööd edasi saaks viia. Usk saab kasvada lugemise, kuulamise kaudu, kuid enam kui need, on tähtis inimese hinge seisund.“ Järgneb...

Piiblivõti

Hibiskus ehk punane karkade tee

Sajandeid kasutasid araablased ja palestiinlased hibiskusest valmistatud teed kõhuvalu leevendava, seedetalitust parandava ja antibakteriaalse vastase vahendina. Hibiskus ehk karkade tee kodumaaks peetakse enamjaolt Kreekat, kuid tänapäeval kasvab see troopiline puu ka Türgis, Araabia maades ning Kreetal. Hibiskusest valmistatud tee on punane, meeldiva hapuka maitsega. Hea janukustutaja.

Vanas- Kreekas polnud hibiskuse tee raviomadustele võrdset. Aromaatne tee tugevdab kapillaare, alandab vererõhku ja mõjub hästi südamele. Tee valmistamiseks korjatakse selle troopilise puu õisi, mis kuivatatakse spetsiaalsetel partel otseste päikesekiirte eest kaitstult. Kuivatatud õieürdid sorteeritakse ja tuulatakse võrgul neid aeg-ajalt kergelt segades.

Maitsva tee valmistamiseks lisatakse klaasile kuumale veele 1 tl õisikute ürte, lastakse jahtuda ning lisandiks 1 tl mett. Teed sobib jääkubikutega kosutavaks joogiks ka külmalt.

Pihlakavärvide aeg

XI osa

Sel öösel ei maganud Pihlaka talus keegi. Räägiti, räägiti ja veelkord räägiti. Joonas tundis pärast uudise teatavaks saamist end kui katkirebituna. Miski nõõris kurku ja otsekui otsis seal teed ülespoole. Joonas arvas, et ta ei tunne oma perekonnaliikmeid, õieti pole neid tundnudki. Kuidagi kaugel ja võõrastav tundus kõik. Valus oli ka. Väga valus. Noormees ei saanud aru, mis oli selleni viinud ja miks pidi selliseid saladusi peres üldse varjama. Kõik oli kuidagi teisiti.

Kui vanaisa Eedi väsimusele viidates kell kolm öösel voodisse oli läinud, istusid isa Vahur ning Joonas ikka veel köögis. Isa kõhatas ja ütles: „Joonas, see kõik on ka minule raske. Härra Helmut Tungal on tõesti sinu vanaonu. 1941 aasta suvel läks ta punaste poole üle. Terve pere oli sellest šokis. Nad Eediga ei suhelnud seetõttu aastaid. Vanaisa nimelt arvas, et tema lihane vend on kodumaa äraandja. Üleüldse tekkis sellest üks suur tüli.“

Joonas läks köögikapi juurde, haaras sealt purgi epilepsiaravimiga ja keerutas seda sõrmede vahel. Ta tundis end korraka nii, nii väsinuna. Ta leidis, et kui mitte nüüd, siis on tema enda pereliikmed talle juba mitmeid aastaid lihtsalt valetanud. Kuid miks küll? Ja mis oligi temal, poisikesel asja selle vana Reaalinega, keda Toits nii alataasa kirunud oli.

„Paps?“

„Mhmm?“

„Kas siis ei oleks võinud mulle juba varemalt kasvõi poolel häälel mainida, kuidas meie perega asjad tegelikult on. Ja vanapapa Eedi ja härra Tungal? Kuidas on võimalik, et inimesed elavad aastakümneid kõrvuti aga ei suhtle omavahel? Isa, ma ei saa sellest aru.“

„Jaa, elu teeb vahel selliseid vimpkasid sisse,“ ütles isa Vahur.

„Mis vimpkasid, isa? Käisin seal ja tead, mis ma härra Tungla aknalaual nägin? Piiblit, isa, püha raamatut ja nüüd ütled sina, et ta jättis tookord oma kodumaa ja kõik need aated ning tõed, mida teie mulle siin vanapapaga kogu aeg õpetada olete püüdnud? Kuidas see küll võimalik on? Kas te ei kartnud?“

„Küllap seetõttu ei kartnudki, et inimesed ajapikku muutuvad, Joonas. Sina ja mina, me kõik muutume ja vahel, pois, on mõnest asjast peres ikka väga raske rääkida. Kardetakse, et kui mõni asi välja tuleb, et siis hakatakse näpuga näitama, et näe oled selline ning selline. Ega nii vist hea ei ole, või mida sina arvad?“

Joonas Pihlakas jäi sügavasti mõttesse. Tõepoolest, isal võis osalt õiguski olla, sest oi kui sageli oli Toits talle kõnelenud sellest, kui tihti võib koolis

kiusamise ohvriks langeda siis, kui sa teistega sammu pidada ei jõua või sama popp välja ei näe kui näiteks klassi parim õpilane. Joonas aimas, et selliseid näiteid võib olla teisigi, sest inimeses peavad võitlust igavesest ajast igavesti headus ja kurjus. Kas inimene selles võitluses siis midagi kaotab või võidab, on juba iseaasi. Väsimusele viidates läks Joonas oma tuppa, heitis voodile, kuid und ei tulnud ikka veel. Ta mõtles Toitsile, Diinale ja siis juurdles ta selle üle, mida sõbrad sellest loost õige arvavad. Ta otsustas Toitsile juba hommikul pärast ärkamist kindlasti helistada, sest küllap kogu asja üle järele kaalumine vajas veel omajagu aega. Meheks ei sünnita, vaid kasvatakse, oli Joonas kunagi oma vanaisa ütlemas kuulnud. Kas nüüd siis oligi käte jõudnud aeg, kus tema pidi meheks saama, oma haiguse kiuste? Oli ümberringi igasuguseid teisigi ütlejaid, kes oleks soovitanud Joonasel mitte juurelda ning põdema jääda. Aga Joonas oli teistsugune. Tema soovis, et asjad peres oleksid selged ning klaarid. Noormehena ei pruukinud tal küll olla piisavalt elukogemust. Teinekord jäi puudu julgusestki, kuid sai või oskas ta siis teisiti?

Vastu hommikut poiss siiski tukastas tunnikeseks, paariks, kuid ärkas sellise sisetundega nagu oleks ta teab kui kaua juba maganud. Ta riietus kiiresti ja läks allakorrusele. Tardus aga viimasel trepiastmel paigale, sest uue lillelise vakstuga laual lõhnasid otse pannilt tulnud kohupiima pannkoogid. Vanaisa Eedil oli naljakas suure südamega põll ees ja isa Vahur oli keldrist üles toonud suure purgi vaarikamoosi. Magusat lõhna oli täis kogu nende hubane talukööök.

„Poiss, mine vaheta särk kohe puhta pluusi vastu! Marss, marss. Mõne aja pärast tulevad meile külalised.“

„Külalised? Nüüd hommikul!“ küsis Joonas, endal üllatunud nägu peas. Aga noormehel ei lastud enam kaua mõtteid koguda. Joonas pöördus ümber ja ruttas jälle üles. Kui ta uuesti kööki saabus istusid Pihlaka talu väikeses köögis, Toits, Diina ja Helmut Tungal. Esialgne jutt sai alustatud kohmakalt, aga aegamööda hakkas külm jääkirmes südamede ümber sulama ja viimaks leiti ühiseid teemasid rääkimiseks nii palju, et ühest päevast ja õhtust väheks kippus jääma. Sõrnikud, tekid ja moosipurk viidi taluõuele ja seal hilisviises piknikus jätkus ka jutt. Pealegi, oli Diina näol kogu see aeg selline kaval naeratus ning sära silmades nagu hoiaks temagi oma südames mõnda veel rääkimata saladust. (LÖPP)

